

Vlaams
Parlement

stuk **711** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 18 oktober 2010 (2010-2011)

Voorstel van resolutie

van de heren Jean-Jacques De Gucht en Peter Gysbrechts
en mevrouw Irina De Knop

betreffende het voorzien in een meer
uitgebouwde pedagogische omkadering
en onderwijs in de federale jongerendetentiecentra
en de gemeenschapsinstellingen
voor jongeren in detentie

TOELICHTING

Begin juni 2010 publiceerde het Kinderrechtencommissariaat het dossier ‘Binnen(ste) buiten. Rechtswaarborgen voor minderjarigen in detentie’. In het kader daarvan werden er bezoeken afgelegd aan de gemeenschapsinstellingen van Mol, Ruislede en Beernem, als ook aan de jeugdgevangenis Everberg. Het Kinderrechtencommissariaat kreeg ook een rondleiding in het gesloten federaal centrum Tongeren.

Het lijvige rapport bevat per thema een grondige juridische omkadering zowel op internationaal, nationaal als op regionaal vlak. Getuigenissen van jongeren in detentie worden uitvoerig in het document opgenomen waardoor men een zeer waarheidsgetrouw beeld krijgt.

Eén duidelijk pijnpunt dat wordt aangekaart, betreft het gebrek aan een pedagogische omkadering alsook de behoefte aan goed en voldoende onderwijs. Nochtans is onderwijs een grondrecht. Internationaal stelt het Kinderrechtenverdrag dat ook kinderen in detentie het recht hebben of verplicht kunnen worden om onderwijs te volgen. De Belgische Grondwet bepaalt in artikel 24 dat iedereen recht heeft op onderwijs. Kinderen zijn voltijds leerplichtig tot vijftien jaar. Tot achttien jaar zijn ze deeltijds leerplichtig. Dat geldt evenzeer voor hen die in detentie verblijven.

De bedoeling moet zijn dat op basis van het besluit Leerplicht in Gemeenschapsinstellingen, de instellingen zelf zorgen voor de organisatie van het onderwijs, waarbij men probeert zoveel mogelijk in een individueel aanbod te voorzien. In principe zou men per week 28 lesuren moeten krijgen, telkens van 50 minuten. De jeugdgevangenis van Everberg kent weinig specifieke regelgeving rond de onderwijsthematiek. Het samenwerkingsakkoord en het huishoudelijk reglement van Everberg stellen enkel dat de gemeenschappen de pedagogische omkadering garanderen en dat de federale overheid die omkadering faciliteert.

Belangrijker dan het theoretische kader, is het hoe het er in de praktijk aan toegaat. Het blijkt dat er een opvallende variatie is op het vlak van het onderwijsniveau. Zo biedt Everberg vooral algemene vakken aan, zij het weliswaar dat het aantal uren beperkt kan worden genoemd. In de gemeenschapsinstellingen krijgen de jongeren in de voormiddag meestal theorie en in de namiddag praktijk, waar men een keuze kan maken tussen vakken als mode, handel, schoonheid, mechanica, houtbewerking of lassen. Belangrijk detail is dat het aantal plaatsen voor die beroepsopleidingen wel beperkt is. Met andere woorden, een jongere kan niet altijd het vak volgen waar hij of zij echt interesse voor heeft. Of een jongere al dan niet onderwijs krijgt, is sterk afhankelijk van de leefgroep of het programma dat hij of zij volgt. Zo krijgen jongeren die in de behandelingsunit zitten, pas vanaf de derde fase een volledige dag les. Wie in de onthaalgroep zit, krijgt helemaal geen les.

Soms heeft de jongere nog contact met zijn oorspronkelijke school, al is dat geen vast gegeven. Hoe dan ook gaat de vergelijking tussen het onderwijs op hun echte school en het onderwijs in de instellingen niet op. Er is sprake van een opmerkelijk niveauverschil. De jongeren ervaren de lessen dan ook als bezigheidstherapie, wat niet onlogisch is als zijzelf het niveau omschrijven als dat van het zesde leerjaar.

Deze problematiek kwam in de zomer bovendrijven toen de kinderrechtencommissaris Bruno Vanobbergen stelde dat de jeugdgevangenis van Tongeren een “tikkende tijdbom” is, waarbij bovenal het gebrekkige onderwijsaanbod aangekaart werd.

Het valt te betreuren dat het belang van degelijk onderwijs binnen de instellingen te weinig wordt onderstreept. Iedereen zal het er immers over eens zijn dat nu net een degelijke vorming tijdens hun detentie een toegangticket kan vormen tot de arbeidsmarkt en inherent de kans op recidive terugdringt.

Jean-Jacques DE GUCHT

Peter GYSBRECHTS

Irina DE KNOP

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het dossier ‘Binnen(sten) buiten. Rechtswaarborgen voor minderjarigen in detentie’ van het Kinderrechtencommissariaat, meer bepaald hoofdstuk 4 ‘Omkadering en tijdsbesteding’, punt 3 ‘Pedagogische omkadering en onderwijs’;
 - 2° het feit dat uit de studie blijkt dat het niveau vaak niet aangepast is aan het leer niveau van de jongeren;
 - 3° de behoefte aan meer deskundige begeleiding om vorm te geven aan een aangepast pedagogisch en onderwijskundig kader;
 - 4° het feit dat een degelijke vorming en opleiding de beste toekomstperspectieven bieden aan de jongeren, als ze eenmaal uit de instelling worden ontslagen;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° zowel voor de jeugdgevangenis van Everberg als voor de gemeenschapsinstellingen het niveau van het onderwijs en de opleiding grondig te evalueren en op te trekken tot een aanvaardbaar niveau op maat van iedere jongere;
 - 2° te garanderen dat iedere jongere ook effectief onderwijs krijgt, onafhankelijk van de fase waarin hij of zij zit of welk behandelingstraject hij of zij aflegt;
 - 3° ervoor te zorgen dat iedere jongere die een keuze kan maken tussen de verschillende praktische vakken, ook effectief het vak van zijn of haar keuze kan volgen;
 - 4° het verplicht te stellen dat de instelling contact opneemt met de school van de jongere om in samenspraak een afgesteld programma te kunnen aanbieden, zowel voor de aanvang van de maatregelen als na afloop ervan;
 - 5° het bestaan van de Centrale Examencommissie (de ‘middenjury’) een grotere bekendheid te geven bij de jongeren;
 - 6° de middelen en mensen te reserveren om in een deskundige ondersteuning inzake het uitbouwen van het onderwijsaanbod te voorzien.

Jean-Jacques DE GUCHT

Peter GYSBRECHTS

Irina DE KNOP